
**Workshop 420 v/ Birte Roest
AM 2011**

**Hvordan er vi kommet i gang med at få sat økonomi
på arbejdsmiljøet?**

REGION NORDJYLLAND

Birte Roest

- Arbejdsmiljøchef fra 1994 – 2011 (Århus Amt og Region Nordjylland)
- Master of Public Management (sundhedsøkonomi)
- Kursus i sundhedsøkonomi

Program:

- Fakta om Region Nordjylland som virksomhed.
- Hvad er arbejdsmiljøøkonomi?
- Hvordan kan arbejdsulykker dokumenteres økonomisk?
- Social kapital, kan det måles på bundlinjen?
- Eksempel på, hvordan økonomi kan understøtte beslutninger.
- Dialog i mindre grupper.
- Opsamling.

Region Nordjylland som virksomhed

- Region Nordjylland er en arbejdsplads med ca. 14.500 medarbejdere.

Opgjort i årsværk	
Sygehuse + psykiatri	10.611
Specialsektoren	1.594
Regionshuset	793
I alt	12.998

Regionens opgaver

Sundhedsområdet

- Drift og udvikling af regionens sygehuse og praksisområdet

Social- og specialundervisningsområdet

- Drift og udvikling af højt specialiserede institutioner

Regional udvikling

- Skabe rammerne for bedst mulig udvikling

Vores vision for Region Nordjylland som arbejdsplads

Vi vil have udviklende og udfordrende arbejdspladser, hvor mennesker og faglighed er i fokus. Det gode arbejdsmiljø skabes af meningsfulde jobs, hvor service af høj kvalitet og mulighederne for at arbejde med nye initiativer og effektivitet sættes højt.

Region Nordjyllands Arbejdsmiljøplan 2011-2013.

De strategiske mål er:

- *Vi vil fremme nærvær og forebygge fravær*
- *Vi vil styrke og udvikle det systematiske arbejdsmiljøarbejde*
- *Vi vil udvikle og understøtte MED-arbejdet og –organisationen.*

Indsats i forbindelse med det systematiske arbejdsmiljøarbejde:

- *1. belyse de økonomiske konsekvenser af u hensigtsmæssige arbejdsmiljøforhold og*
- *2. foretage beregninger i forhold til konsekvenser af arbejdsmiljøforbedringer.*

Hvad er arbejdsmiljøøkonomi?

Arbejdsmiljøregnskab:

- handler om at holde regnskab på arbejdsmiljøet og kunne stå til regnskab for de beslutninger der er taget.

Arbejdsmiljøinvesteringer:

- handler om at kunne dokumentere konsekvenser af arbejdsmiljøforbedringer.

Hvordan kan arbejdsulykker dokumenteres økonomisk?

År	Antal ulykker	Antal ulykker Med fravær	Fraværstimer Grundet ulykker	Ulykkesfrekvens (anmeldelsespligtige ulykker)
2010	1500	257	32.743	10,3
2009	1858	319	38.844	12,9
2008	1630	246	25.060	11,0
2007	1622	227	21.365	10,3

Direkte omkostninger i forbindelse med en arbejdsulykke,

- Udgifter til fravær
- Produktionstab i direkte forbindelse med ulykken
- Udgifter til vikar for den til skadekomne medarbejder
- Timeforbrug på analyse og anmeldelse
- Udgifter til direkte forebyggelse af samme type ulykke
- Udgifter til forsikringsudbetalinger, som følge af selvforsikring.

Indirekte omkostninger i forbindelse med en arbejdsulykke,

- Timeforbrug på mødeaktiviteter
- Produktionsnedgang
- Evt. overarbejde til kolleger med øget risiko for ulykker og nedslidning
- Introduktion og oplæring af vikar for den tilskadedekomne medarbejder.
- Forebyggende arbejdsmiljøforanstaltninger

Eksempler på direkte omkostninger ved arbejdsulykker (2007-2009):

- Udgifter i forbindelse med fravær (løn – refusion) 5.159.266 kr.

2009	2.226.743 kr.
2008	1.488.270 kr.
2007	1.444.254 kr.
- Erstatningsudbetalinger 34.192.119 kr.

2009	11.245.779 kr.
2008	12.511.026 kr.
2007	10.435.314 kr.

Social kapital, kan det måles på bundlinjen?

Spørgsmål for at måle social kapital:

1. Er du tilfreds med fremtidsudsigterne i arbejdet?
2. Er du tilfreds med arbejdsmiljøet?
3. Er du tilfreds med måden dine evner bruges på?
4. Er du tilfreds med dit job som helhed, alt taget i betragtning?
5. Oplever du ledelsen stoler på, at medarbejderne gør et godt stykke arbejde?
6. Har du tillid til de udmeldinger, der kommer fra ledelsen
7. Bliver konflikter løst på en retfærdig måde?
8. Bliver arbejdsopgaverne fordelt på en retfærdig måde?

Svar: 1: Slet ikke

8: I meget høj grad.

Gennemsnit af værdi af social kapital og sygefravær.

	Køkken 1	Køkken 2	Køkken 3	Køkken 4
Gs. værdi af social kapital	4,28	4,20	4,96	4,43
Gs. Sygefravær 1/1-10 – 31/3-11	7,87	3,82	2,41	7,98

Sygefravær opgjort i antal fuldtidsstillinger 2007-2010 (køkken 1)

År	2007	2008	2009	2010	Samlet gs.
	4,02	4,74	3,48	6,73	4,28

Lønomkostninger ved sygefravær. (Køkken 1)

År	2007	2008	2009	2010	Samlet
Kr.	977.819	1.152.295	846.471	545.664	3.522.849

Hvad er de direkte omkostninger ved sygefravær?

- Udgifter til fravær
- Direkte produktionstab i forbindelse med fraværet
- Omkostninger til kolleger for merarbejde
- Udgifter til vikar for den sygemeldte medarbejder
- Timeforbrug på møder og samtaler i relation til den sygemeldte.

Hvad er de indirekte omkostninger ved sygefravær?

- Timeforbrug på mødeaktiviteter
- Produktionsnedgang
- Introduktion og oplæring af vikar for den tilskadedekomne medarbejder.
- Evt. merarbejde til kolleger

**Spar ca. 300.000 kr. ved indførelse af engangsklude?
Kalkulation fra firma: almindelige klude >< engangs klude.**

Firmakalkulation	Alm. klude	Engangsklude
Forbrug pr. år	834.025 stk.	834.025 stk.
Udgift til indkøb pr. år	20.850 kr.	825.685 kr.
Timeforbrug/pris ved håndtering af klude. (200 kr. time)	1.482.911 kr.	381.077 kr.
Årlig pris:	1.503.025 kr.	1.206.762 kr.
BESPARELSE		- 296.999 kr.

Spar ca. 300.000 kr. ved indførelse af engangsklude?

Sygehusets konklusion:

- Besparelsen findes i håndtering af klude (vask, transport, m.m.), d.v.s.
- De ansatte i rengøringen skal finde besparelsen (konsekvenser for arbejdsmiljøet?)
- Rengøringsafdelingen skal finde besparelsen, øvrige afdelinger får gevinsten!
- Kræver større depoter til opbevaring af ca. 280 kasser klude pr. uge, herudover skal der ske ekstra transport af kasser/affald. (Miljø/bæredygtighed?)

Forskellige kilder, der kan understøtte arbejdet med arbejdsmiljøøkonomi:

Aldrich, Per Thybjerg, Gudmunsson, Mikkel; Andersen, Rikke Voss: Arbejdsmiljø set med virksomhedsøkonomiske briller, LO

http://www.lo.dk/kontakt/Bestilpublikationer/Arbejdsmiljoe/4405_OPA_nov2010.aspx

Aldrich, Per Thybjerg, Birgitte Mogensen, Arbejdsmiljøøkonomi, Arbejdsmiljørådet.

<http://www.amr.dk/default.aspx?id=790>

Bonnesen, Jacob og Godschmidt, Gitte: Arbejdsmiljøregnskab – kom godt i gang , Branchearbejdsmiljørådene:

http://www.arbejdsmiljoweb.dk/Sikkerhedsarbejdet/Andre_metoder/Arbejdsmiljoeregnskab/Materiale_arbejdsmiljoeregnskab/Arbejdsmiljoeregnskab.aspx

Linksamling vedr. arbejdsmiljøøkonomi:

<https://fiu.lo.dk/underviser/Linksamling/Default.aspx?TermID=1600030>

Økonomisk vurdering af sikkerhed, At og Industriens Branchearbejdsmiljøråd:

<http://www.arbejdsulykker.dk/>

HVAD NU?

- Indtil kl. 14.05 Drøftelse i grupper.
- 14.05 – 14.30 Kort opsamling fra grupperne
- 14.30 Tak for samarbejdet.

Spørgsmål til drøftelse i grupper.

- Arbejder du med arbejdsmiljøøkonomi?
 - Har du nogle eksempler?
- Hvordan kan vi bruge arbejdsmiljøøkonomi i det forebyggende arbejdsmiljøarbejde.

Tilbage melding fra drøftelserne i grupper (1)

- Arbejdstilsynet har indsamlet eksempler på hvordan der arbejdes med arbejdsmiljøøkonomi. Der er indsendt en indsats på et rederi på trivselsområdet. Hvad kostede sygefraværet og hvad kostede indsatsen? Indsatsen varede i 3 år.
- Effektevaluering af 2020. Der er et krav fra Finansministeriet om økonomisk dokumentation, f.eks. i forbindelse med forebyggende tiltag. Det vil nok give grundlag for forskellige eksperimenter.
- FOA er i gang med at lave et større projekt om økonomi i arbejdsmiljøet branchen i samarbejde med COWI.
- Når arbejdsmiljøet er en del af virksomhedens strategi, er det nødvendigt også at kunne dokumentere økonomisk, hvad konsekvenser arbejdsmiljøet har. Det er godt, at vi kommer i gang.
- Økonomien bør afspejle, hvad det betyder for den enkelte virksomhed og hvad det betyder samfundsmæssigt. Hvad konsekvenser har nedslidning og hvilke kasser skal betale?
- Dokumentation af økonomien for at processen med forebyggelse kan styres. Dog skal man være opmærksom på de negative konsekvenser i forhold til forsikringselskaberne.

Tilbage melding fra drøftelserne i grupper (2)

- Hvilke tal skal synliggøres? Der kom et eksempel på, at forsikringsselskabet har givet en større præmieforøgelse, som følge af synliggørelse af en aktiv indsats for forebyggelse af arbejdsulykker.
- Forsikringsselskaberne laver en risikovurdering i forhold til præmiebetalingen. Her vil benchmarking være fornuftigt i forhold til andre virksomheder, bl.a. for at få grundlag for dialog med forsikringsselskaberne.
- Det er en god ide at begynde med at tage de letteste tal i forbindelse med arbejdsulykker. Det giver grundlag for sortering af hvilke arbejdsulykker der giver bedst gevinst i forhold til forebyggelse.
- Vær opmærksom på, at tal kan misbruges. Måske skal der sættes ind et andet sted – også.
- Sygefravær, kalkulerer man med 0 sygedage? – Det optimale sygefravær er omkring 4% - altså skal man investere i at nedbringe fraværet over de 4%.
- Normen med at en 1/3 af sygefraværet skyldes arbejdsmiljøet, er et samlet tal og kan ikke overføres direkte til den enkelte virksomhed. Der kan være stor variation.
- Det kræver risikovillighed at ansætte medarbejdere, der har kendte sygdomme.
- Opfordring til at der udbydes kursus i sundhedsøkonomi light til arbejdsmiljøgrupper. De har brug for det!